

Beč ostaje Beč

Piše: Ida Haider-Labudović

Približavati se centru grada znači ugledati toranj katedrale Svetog Stefana, koji postaje sve realniji, veći i lepši. Ušavši u krug tramvaja broj jedan i dva, ulazite ujedno u svet Gospodske ulice Starog grada i njenog čuvenog kafea „Central“, gde su se okupljali bečki avangardni intelektualci s početka XX veka, kao što su Karl Kraus ili Peter Altenberg. Melanž, uz parče štrudle od jabuka s ukusom putera i cimeta i dnevna štampa, čini ritual bečke svakodnevice koji je postojao širom Austrougarske, od današnje zapadne Ukrajine do Zemuna.

Dinastija Habzburga ne živi više u svojim letnjim, Šonbrun, niti zimskim, Hofburg, rezidencijalnim odajama. U njima su ostale stvari kao materijalna potvrda istorije. Kult Sisi, žene cara Franca Jozefa, lepe, samostalne i hirovite, živi kroz priče, omote slatkiša i izloge. One Sisi kakvom je njeno carsko i kraljevsko visočanstvo imalo obavezu da se povinuje strogim pravilima koje je uvela Marija Terezija. Prava Elizabet bi niz svoje skrivene stepenice pobegla do „Gloriete“, odakle se pruža pogled na carstvo.

Puno baroka i jugend stila, prvi ilustruje tihi Beč XVIII, a drugi raskošni Beč, s prelaza XIX u XX vek.

Zimi se čuje Štraus, palate blistaju iznutra, sezona je balova. Leti Mocart i Šubert, uz melanholičan zvuk fontana. Parkovi puni ružičnjaka, sa studentima i starijom gospodom sa belim šeširima i drvoredi koji prave senku i atmosferu leta.

U predvečerje pune se restorani, grad je i dalje bez žamora, kao da se time dopušta neometano uživanje u svemu što se unaokolo može videti. Fasade ukrašene cvećem i karijatidama, uzane ulice sa kockom, osvetljenje suncem i fenjerima, lica ljudi svih mogućih nacija i izraza.

U jednoj od sporednih ulica, ordinacija dr Sigmunda Frojda. Na istom mestu, iz vremena nastanka psihoanalize, kanabe presvučen plišom, ogledalo iznad pisaćeg stola i čekaonica koju natkriljuje palma. U vitrinama građanski nameštenog stana kolekcija antičkih figura.

Malo izvan centra je Belvedere, dvorac princa Eugena Savojskog, koji je sagradio nakon povratka iz Beograda. U njemu se čuvaju Klimtov „Poljubac“ i Šileova „Porodica“. Unaokolo vrt pun belih kamenčića rasutih po putu, koji remete tišinu dok se približava palati.

Kada se oseti atmosfera grada, vide saloni dvorca Šonbrun, umetnost Belvederea i vrati se na Graben, oseća se vrela koja dopire sa Trga Gradske kuće, gde se puno ljudi tiska da bi čulo prošlogodišnje izvođenje Novogodišnjeg koncerta u „Muzik ferajnu“ ili u nekoj od drvenih kućica koje mirišu na borovinu, i nazdravlja predbožićnim punčem od jagoda.

Savremeni Beč krije i dalje tajnu mnogobrojnih podzemnih prolaza i „Trećeg čoveka“, i ostaje Beč, između Budimpešte, Praga i Minhena, istovremeno boemski, precizan, ponosan i otmen. ■

